

UNA VIDA (Miquel Espinosa i Folch)

María Jesús Ferrando

Per circumstàncies que no venen al cas, ara fa un temps va aplegar a les meues mans un llibre que parla de la vida d'un covarxí, Miguel Espinosa i Folch. Aquest llibre el tenia un conegut de Miquel Espinosa, Francisco Pitarch, veí de Barcelona que volia donar-lo al poble i com no coneixia quasi a ningú me'l va donar amb la indicació que acabara a la biblioteca municipal.

Preguntant a gent major del poble, vaig saber que familiars seus que encara viuen a les Coves són Amélia i Marina Folch Aznar i Teresa Sales Espinosa, la tia Teresa la Corretxera.

Com no conec res més de la vida d'aquest covarxí que va néixer l'any 1914 i que ja ha mort lluny del seu poble al novembre de l'any passat, vaig a transcriure algunes de les fulles del llibre que parlen d'ell i del nostre poble.

Vaig néixer el 21 d'octubre de l'any 1914, a les sis de la vesprada, al poble de les Coves de Vinromà, de la província de Castelló de la Plana, d'uns 5.000 habitants, i em varen posar el nom i cognoms de Miquel Espinosa Folch, puix que soc fill dels meus pares Miquel Espinosa Ripollés i Vicenta Folch Barberá, segons partida del registre civil. Aproximadament als 8 dies vaig rebre el sagrament del baptisme, ja que la partida de baptisme va ésser cremada i refeta l'any 1939, després de la guerra que durà del 18 de juliol de 1936 a l'1 d'abril de 1939. El sacerdot que em va batejar l'anomenaven Mn. Batista Aicart, baixet, vellet i molt estimat pels feligresos. Va seguir la primera comunió i la confirmació, festes de gran emotivitat i recordança.

També parla en el llibre del seu poble, les Coves, i de la seua gent dels que parla d'una manera afectuosa...

El poble de les Coves de Vinromà és un lloc on encara es poden veure pintures rupestres. Durant l'ocupació dels àrabs s'anomenava Ben-Rom-Hi-Ham, i per contracció ha quedat Vinromà. El riu que passa pels seus entorns és l'admiració dels grans i, especialment, dels petits quan baixen les riuades. Són gent acollidora, amable, comprensiva i eficient, que busquen superar-se en tots els àmbits de la vida.

També fa menció a alguns records de la seua infantesa:

La vaqueta confitera. Quan tenia dos anys vivia a la vora de la carretera, en una casa pròxima a la plaça del poble, on feien els bous, amb els seus cadafals i les corrides, especialment la vaqueta confitera.

A l'escola amb don Vicente, el mestre. Situats a una nova vivenda del carrer de Sant Vicent (per motiu d'herències) vaig continuar freqüentant l'escola, que la tenia llavors més prop de casa, puix estava situada a la plaça de Cervantes i tenia per mestre a don Vicente. Van ser anys de fer amiguets, trapelleries de tota mena, però recorde un fet que em va perjudicar. Don Vicente, cada any, feia una exposició de dibuixos i com li portava quadres pintats amb una mica de gràcia, puix m'ajudava la meua mare a fer-los, no volia que passés a l'escola de Don Ramón.

Parla dels seus pares quan explica que tenien ...un negoci d'ultramarins, molt a prop de l'església. La mare portava la botiga i el pare es va col·locar d'administratiu

a l'Ajuntament del poble. El tio Otón i Sento ens feien anar al mas i si tenien ganes de treballar ens deixaven espigolar les garrofes.

Miquel Espinosa comença els estudis al seminari dels Josepets al setembre de 1927. Junt amb els seus pares es traslladen a viure a Barcelona on ja vivia el seu germà gran, Ludovico. esclate la guerra civil i és causa que siguin interromputs els seus estudis. Abel, l'altre germà, és afusellat durant la guerra.

El 30 de gener de 1955 rep el nomenament de rector de la parròquia de Ntra. Sra. De la Salut a Badalona, on no hi havia ni tant sols una barraca.

Segons ell mateix diu...*les impressions generals són de gent molt necessitada, molts d'ells viuen en coves, barraques i un petit nucli de gent treballadora.*

Per oficiar les misses, improvisen l'altar al carrer, a l'aire lliure. Però l'afany de voler aixecar aquell poble que tenia confiat era tan gran que, sense parar de lluitar, aconseguix un local provisional i ajudat per joves i vells comença a donar classes als menuts, a construir en definitiva el que seria un poble amb església, col·legi i cases per a viure. Després d'anys de dura lluita, aconseguix fer realitat el seu somni.

El 9 de novembre de 2006 mor a l'edat de 92 anys deixant molta feina feta. Va ésser una gran pèrdua per a tot un gran barri fet amb l'esforç del nostre paísà i de tots els amics que va anar fent al llarg del seu caminar.

Moltes gràcies a Francisco Pitarch per fer-nos arribar el llibre «Una vida» i el seu testimoni de carinyo i gratitud cap a este fill de les Coves.